

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 971/2024
16.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Ђурица, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Globos MC Trade ДОО Београд, МБ 17088661, чији је пуномоћник Зоран Павловић, адвокат у ..., против туженог Сава неживотно осигурање АДО Нови Београд, МБ 17407813, чији је пуномоћник Зора Добричанин Никодијевић, адвокат у ..., уз учешће умешача на страни тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Живић Кнежевић, адвокат у ... и умешача на страни туженог Друштво за реосигурање Дунав-Ре А.Д.О. Београд, МБ 07046901, чији је пуномоћник Дејан Давидовић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 11Пж 4722/23 од 21.03.2024. године, у седници већа одржаној 16.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована у делу којим се побија пресуда Привредног апелационог суда 11Пж 4722/23 од 21.03.2024. године у I ставу изреке, којим је одбијена жалба тужиоца и умешача на страни тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 4546/18 од 22.03.2023. године, у ставу II изреке, којим је одбијен тужбени захтев за износ од 14.136.409,98 динара са законском затезном каматом почев од 10.09.2013. године до исплате.

УСВАЈА СЕ ревизија, **УКИДА** се пресуда Привредног апелационог суда у 11Пж 4722/23 од 21.03.2024. године у ставу I, II, III и IV изреке, у делу којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 4546/18 од 22.03.2023. године у ставу II изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев за законске затезне камате на износ од 8.020.566,50 динара почев од 10.09.2013. године до 16.05.2017. године, у делу којим је преиначена пресуда Привредног суда у Београду П 4546/18 од 22.03.2023. године у ставу I и III изреке тако што је одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 8.020.566,50 динара са законском затезном каматом од 17.05.2017. године до исплате и у делу у коме је одлучено о трошковима парничног поступка у односу на тужиоца, и у том делу се предмет враћа Привредном апелационом суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду П 4546/18 дана 22.03.2023. године, којом је у ставу I изреке делимично усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу плати 8.020.566,50 динара са законском затезном каматом од 17.05.2017. године; у ставу II изреке одбио као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу плати 14.136.409,98 динара са законском затезном каматом почев од 10.09.2013. године до исплате и законску затезну камату на износ од 8.020.566,50 динара почев од 10.09.2013. године до 16.05.2017. године; у ставу III изреке решио да свака страна и умешачи сnose своје трошкове поступка.

Привредни апелациони суд је пресуду 11Пж 4722/23 од 21.03.2024. године у I ставу изреке, одбио као неосноване жалбе тужиоца и умешача на страни тужиоца и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П 4546/18 од 22.03.2023. године у ставу II изреке; у ставу II изреке преиначио пресуду Привредног суда у Београду П 4546/18 од 22.03.2023. године у ставу I и III изреке и одлучио: 1) одбија се захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 8.020.566,50 динара, са законском затезном каматом од 17.05.2017. године до исплате и 2) налаже се тужиоцу да туженом исплати 1.144.750,00 динара, на име накнаде трошкова поступка са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате; у III ставу изреке, наложио тужиоцу да туженом плати 359.611,34 динара на име накнаде трошкова другостепеног поступка са законском затезном каматом почев од извршности одлуке до исплате и у IV ставу изреке, одбио као неосноване захтеве тужиоца, умешача на страни тужиоца и умешача на страни туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија у целости, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија тужиоца основана у делу у којем побија правноснажну пресуду у одбијајућем делу за законске затезне камате на износ главног дуга од 8.020.566,50 динара за период од 10.09.2013. године до 16.05.2017. године и у делу којим је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиоца за износ од 8.020.566,50 динара са законском затезном каматом од 17.05.2017. године до исплате, и последично у делу одлуке о трошковима парничног поступка у односу на тужиоца, док је ревизија неоснована у делу којим се побија правноснажна пресуда донета у другом степену у одбијајућем делу за тужбени захтев за износ од 14.136.409,98 динара са законском затезном каматом од 10.09.2013. године до исплате.

Побијана пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на које ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији тужилац истиче да је другостепена одлука донета уз битну повреду одредаба парничног поступка у смислу да је изостао преглед изведених доказа и оцена тих доказа. Међутим, у делу у којем је другостепени суд потврдио првостепену пресуду у одбијајућем делу за тужбени захтев за 14.136.409,98 динара са

законском затезном каматом од 10.09.2013. године до исплате нема такве повреде одредаба парничног поступка на коју ревидент указује, а која би била од значаја на правилност одлуке у смислу одредбе члана 374. став 1. Закона о парничном поступку.

Према чињеничном стању, на основу кога је донета другостепена пресуда, које је утврдио првостепени суд, странке су закључиле уговор о осигурању имовине по полиси осигурања број ... са важношћу од 22.03.2012. године до 22.03.2013. године, којом је од основних пожарних ризика осигуран грађевински објекат на сплаву, без пловног дела – понтона, регистрован под ..., који се у тренутку потписивања полисе налази у Београду, на десној обали реке Дунав, причвршћен за обалу. Тај објекат је изгорео у пожару 14.01.2013. године и на њему је и наступила тотална штета. Полиса је винкулирана у корист банке – Ниро Алфе Адрија Банк АД Београд, којој је као кориснику осигурања дана 11.04.2013. године исплаћен неспоран износ штете у висини од 6.506.428,41 динар. Саставни део уговора о осигурању су Услови за осигурање од опасности од пожара и неких других опасности у којима је, чланом 23. став 1. тачка 1, предвиђено да вредност осигуране ствари представља цена изградње новог објекта, према ценама у месту где се објекти налазе, умањена за износ процењеног рабаћења, док осигурана сума назначена у полиси представља само горњи лимит одговорности осигуравача. Висина накнаде из осигурања на бази цене изградње новог грађевинског објекта према ценама у месту где се налази, умањена за проценат рабаћења, износи 14.526.994,92 динара, што умањно за износ од 6.506.428,42 динара плаћен 15.04.2013. године банци „Ниро Алфа Адрија Банк“ АД Београд, износи 8.020.566,50 динара, што је према одлуци првостепеног суда обавеза туженог да исплати тужиоцу. Цена изградње новог грађевинског објекта који је био предмет осигурања утврђена је на основу утврђења да је приликом изградње коришћено тиково дрво предвиђено пројектом по цени наведеној у рачуну број 3/08 од 12.06.2008. године, док првостепени суд није прихватио да је за изградњу осигураног објекта коришћено тиково дрво. Првостепени суд је навео да је по полиси осигурања имовине као начин осигурања за основни ризик наведена стварна вредност објекта од 31.000.000,00 динара, и да уговорена сума осигурања представља максималну обавезу осигуравача за сваку поједину ствар осигурану полисом. На основу изнетог је првостепени суд утврдио да је тужбени захтев тужиоца основан за износ од 8.020.566,50 динара, са законском затезном каматом почев од дана израде налаза вештака 17.05.2017. године, којим је утврђена висина обавезе туженог, у смислу одредбе члана 186. Закона о облигационим односима. Одбијен је тужбени захтев за законске затезне камате на досуђени износ главног дуга пре тог датума, и за износ од 14.136.409,98 динара са законском затезном каматом, зато што тужилац није доказао да је у осигурани објекат уграђена тиковина, односно вредност потребна за изградњу објекта утврђена је у износу од 14.526.994,92 динара.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у одбијајућем делу за тужбени захтев, јер је прихватио оцену првостепеног суда да тужилац није доказао да је у осигурани објекат уграђена тиковина, односно другачију вредност потребну за изградњу осигураног објекта који је уништен у пожару. Одлуку је сматрао правилном у одбијајућем делу за тужбени захтев и са разлога недостатка активне легитимације на страни тужиоца. Из тог разлога је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев за износ од 8.020.566,50 динара са законском затезном каматом од 17.05.2017. године до исплате. Другостепени суд налази да је тужилац пропустио да пружи доказе о измирењу обавеза према банци на коју је винкулирана полиса, или сагласност банке за

исплату по предметном тужбеном захтеву, што је према садржини списа тужени оспорио. За другостепени суд битно је да из изведених доказа произилази да је тужилац 28.03.2011. године са банком закључио споразум о обезбеђењу новчаног потраживања по уговору о дугорочном кредиту број ... од 16.03.2011. године, на основу кога се одређује и спроводи укњижба заложног права у корист повериоца (банке) на покретним стварима дужника, овде тужиоца – сплаву са кућицом рег. бр Позивом на одредбу члана 938. Закона о облигационим односима, закључује да је тужилац уступио своје право на исплату накнаде штете банци, која чињеница није била спорна у првостепеном поступку, да постоји заложно право банке на сплаву са кућицом, те да банка по самом закону има право на исплату суме осигурања пошто је наступио осигурани случај, те да тужилац као осигураник не може тражити никакву исплату од осигураваача док не измири своје обавезе према банци, и ако не прибави изричиту сагласност банке за такву исплату, на шта је тужени указивао у току поступка и у жалби. Пошто тужилац такве доказе није доставио, тиме није доказао активну легитимацију за захтев да се тужени обавезе да њему, а не банци, исплати накнаду.

Врховни суд оцењује да је правилна одлука нижестепених судова о одбијању тужбеног захтева за 14.136.409,98 динара са законском затезном каматом, донета правилном применом одредаба члана 919. Закона о облигационим односима, према којима је осигураваач, када се догоди осигурани случај, дужан исплатити накнаду или своту одређену уговором. Износ обавезе туженог је правилно утврђен према износу потребном за изградњу ствари која је осигурана и тотално уништена у пожару, као осигураном случају. Осигураваач није у обавези да осигуранику исплати износ преко стварне штете, како то погрешно сматра ревидент. У ревизији се оспорава правилност утврђења вредности осигуране ствари, што према одредби члана 407. став 2. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку није дозвољен ревизијски разлог којим се може побијати другостепена пресуда којом је потврђена првостепена пресуда.

Међутим, пресуда је у делу у којем је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев за износ од 8.020.566,50 динара са законском затезном каматом од 17.05.2017. године, као и у делу којим је потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу за тужбени захтев за законске затезне камате на исти износ главног дуга за период од 10.09.2013. године до 16.05.2017. године, заснована на погрешној примени материјалног права садржаног у одредбама члана 919., члана 905. став 1. и члана 938. Закона о облигационим односима.

Према одредби члана 938. Закона о облигационим односима, о додељивању накнаде носиоцима залогe и других права, после наступања осигураног случаја заложна права и остала права која су раније постојала на осигураној ствари имају за предмет дуговану накнаду, те осигураваач не може исплатити накнаду осигуранику без сагласности носилаца тих права. Ова лица могу захтевати непосредно од осигураваача да им у границама своте осигурања и према законском реду исплати њихово потраживање (став 1. и 2.). Винкулација је изјава у полиси осигурања којом се уступају права на осигурање трећем лицу. Уступање се обавља пре настанка осигураног случаја, а винкулацијом полисе се не преноси својство осигураника. Из наведене одредбе Закона о облигационим односима, на основу које се решавају односи тужиоца, банке у чију корист је полиса винкулирана и туженог, тужилац као осигураник може од туженог осигураваача захтевати исплату из осигурања, али само у случају да за ту исплату постоји сагласност

банке којој је полиса винкулирана и да не постоји потраживање које је обезбеђено винкулацијом полисе. Утврђено је да је тужени банци којој је винкулирана полиса исплатио неспоран износ штете у висини од 6.506.428,41 динар. Другостепени суд је требало, ради правилне примене одредаба члана 938. Закона о облигационим односима, да оцени од каквог је значаја ова утврђена чињеница по обавезу туженог осигуравача да тужиоцу као осигуранику исплати преостали дуговани износ по уговору о осигурању. Врховни суд сматра да правилном применом одредбе члана 938. Закона о облигационим односима, у вези са одредбом члана 919. и члана 905. Закона о облигационим односима, околност да тужилац није тражио сагласност банке на коју је винкулирана полиса не значи да је изгубио право из осигурања, нити да је престала обавеза осигуравача, који је дужан исплатити накнаду или своту одређену уговором када се догоди осигурани случај. Одредба члана 919. став 1. и 2. Закона о облигационим односима о обавезама осигуравача на исплату накнаде или уговорене своте, управо значи да је осигуравач био тај који је требало да прибави све доказе од значаја за постојање осигуравачеве обавезе да исплати осигуранику или неком трећем накнаду, односно уговорену своту. Према томе, не може се тужиоцу ставити на терет околност да није прибавио сагласност банке на коју је винкулирао полису, посебно код утврђене чињенице да је банка већ наплатила неспоран износ по основу винкулиране полисе од овде туженог. Значј ове чињенице другостепени суд није ценио, због погрешне примене материјалног права на које је напред указано. Из тих разлога није ценио ни када је тужени осигуравач доспео у доцњу са испуњењем обавезе на исплату, у смислу одредбе члана 919. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, од чега зависи и његова обавеза на исплату законске затезне камате за период доцње.

Са изнетих разлога је укинута другостепена пресуда у наведеном делу и предмет је враћен другостепеном суду на поновно суђење по одредби члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

Одлука о трошковима поступка у односу на тужиоца укинута је по одредби члана 165. став 3. и 4. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић